



## SLUTTFASEN I NORGE.

Både vi her hjemme og nordmenn i utlandet; ja en kan si hele verden beskjeftiger seg for tiden i utpreget grad med spørsmålet om hva tyskerne i Norge vil gjøre når sammenbruddet i Tyskland kommer. Tidspunktet rykker stadig nærmere. Det er sannsynligvis bare uker inntil spørsmålet blir klarlagt gjennom begivenhetenes egen utvikling. Meningerne er alle steder høyst veierende. Alt er tenkelig fordi en her med ansvarløse desperados - tildels direkte psykopater - å gjøre. Nazistene kjemper ikke bare med "eksemplærisk fanatisme" mot en uavvendelig skjebne, men også mot fornuften og det tyske folks interesser.

En nå ved behandlingen av spørsmålet holde 2 ting helt klart ut fra hverandre: En ting er hva den nazistiske ledelse legger planer om og har til hensikt å sette i verk. En helt annen ting er det om de tyske militære er villig til å utføre mulige sadistiske ordre og ofre sitt liv - som kunne bli spart - i en håpløs kamp uten formål og hensikt. Om dette siste vet ingen noe bestemt. Noget vil avhenge av hvorledes sammenbruddet arter seg i Tyskland, og hvorledes den militære ledelse og ikke minst den alminnelige soldat vil opptre. Det ukode frøtall på vestfronten peker i retning av et defaltismen og selvpoppivelsens ånd er ved å vokse i de tyske røtter. I Tunis brøt det plutselig sammen og en alminnelig overgivelse var følgen. En slik selvpoppivelse er meget smittsom, og ikke få av de tyske styrker i Norge gir inntrykk av å være 2den klasses og har ikke utseende av å være desperados, villige til å gi sitt liv for en allerede død sak.

Berimot synes den alminnelige mening mere og mere å samle om at den nazistiske ledelse har til hensikt å fortsette kampen i Norge og Danmark - muligens også andre steder - selv etter at det ikke lenger finnes noen tysk hær innenfor Tysklands grenser. Svenske norgesvenner har trukket konsekvensen av dette, ved å gå fngang med organiseringen av svenske frivillige korps. Kommandør Öberg skriver i St.h. Tidn.: "Det er meget tenkelig at Oslo blir hovedbase for den tyske flåten i krigens siste fase og at dens hovedoppgave blir å sperre tilførselsveier for både russerne og vestmaktenes flåter. Det er også tenkelig at de tyske tropper i Nord-Tyskland blir trengt nordover til Danmark og derfra forsøker å komme over til klippofestningen Norge. Norge kan bli tyskernes siste høyborg - mere desperant forsvert enn man kan forestille seg. Sib. Handels- og Sjøforst. skriver i en leder: "Innen norske kretser her (i Sverige) og i London syntas man mere og mere å helle til den oppfatning at Norges befrielse må bygges på en militær avgjørelse og at dette, av hensyn til matforsyningen og det tilgjengende skrokkvalde, ikke kan oppsettes lenge. På den andre siden kommer tyskernes militære motstandskraft uavlatelig til å minske, fremfor alt ettersom kull- og oljetilførselen ebber ut og organisasjonen derved lanslæes. Det gjelder et kompromis mellom disse to motstridende hensyn. Noen avgjørelse er ikke tenkelig før det tyske hjemmeforsvaret er knust, men det kan heller ikke utsettes til neste år." "I det hele innebærer situasjonen muligheter som ikke er behagelige", skriver Norges Nytt om dette emne. "Men en får ikke glemme at denne krigen på mange måter, sterkt adskiller seg fra de kriger verden hittil har sett. Nazistenes fanatisme og nåtidens totalitære statsjergrep på menneskene, og onstendigheter som en gjør klokt i å regne ned, også for Norges vedkommende, i en situasjon hvor enhver mulighet for seier er utelukket og krigen bare kan føde til nye ødeleggelser. En bør ikke glemme Hitlerordet: skal vi gå under, skal verden dele vår skjebne."

Tre millioner ubevopnede og vergeløse nordmenn, innesperret sammen med en herreløs soldatbende, som litt etter litt har frigjort seg fra alle henninger og ikke lenger kjenner annet krigsmål enn den personlige egeninteresse - uten tvil kan en tenke seg en lykkeligere utvikling av Hitlerveldet i Norden!

Nå - tyskerne bør allikevel tenke seg litt om. Så hullt uten soldater og våpen er Norge idag ikke. Helt og alldeles forsvarsløst er vi ikke, selv om tyskerne under trykket av en alliert invasjon blir desperante. Og så svi her me å slåss for. Det har tyskerne ikke. I sluttfasen ved de at kampen ikke gjelder Tyskland.

## FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE.

Følgende proklamasjon er sendt ut av Hjemmefrontens Ledelse og er blitt lest opp over London Radio: Etter en innledning om kampen idag, Tysklands forestående sammenbrudd og den betydning vår innsats i kampens sluttfase vil få for vårt lands framtid, samt at Hjemmefrontens Ledelse består av folk fra alle samfunnslag og partier, og at den ønsker sin oppgave som løst straks krigen er over, kommer:

Hjemmefrontens mål er et fritt Norge renset for nazisme. Straks krigen er over nå vi derfor:

1. gjenopprette fullt folkestyre etter Grunnloven, og så snart det er teknisk mulig holde valg til storting og kommunestyrene,
2. gjenreise vårt norske rettssamfunn, oppheve alle fiendens politiske lover og forordninger og prøve dommer og administrative avgjørelser på fritt grunnlag,
3. løslate alle politiske fanger, sørge for at de som er deportert til utlandet, blir sendt hjem raskt og trygt, og gi dem som er rammet særlig hardt av fiendens overgrep oppreisning og erstatning,
4. få krigsforbrytere og landssvikere hurtig og rettferdig dømt i samsvar med gjeldende lov,
5. slå hardt ned på den som har beriket seg på samarbeid med fienden,
6. skaffe tilveie de størst mulige mengder av livsviktige varer og fordele dem på en rettferdig måte,
7. sørge for at alle får nyttig arbeid ved en aktiv beskjeftigelsespolitikk og kontroll med arbeidslivet,
8. gjennføre et rettferdig forhold mellom priser og lønninger.

I framtiden må vi føre en målbevisst og vidsynt politikk med sikte på

1. å trygge Norges frihet og selvstendighet,
2. å skape et samfunn med sosial sikkerhet og arbeid for alle, å høyne levestandarden ved å gjenoppbygge landet og øke dets produktivkraft,
3. å la alle evner komme til sin rett ved å gi ungdommen rikere muligheter for opplæring og studium, uansett økonomiske kår,
4. å fremme solidariteten mellom de forskjellige samfunnsgrupper og styrke nasjonal samkjensle,
5. å medvirke aktivt til å trygge en varig og rettferdig fred og å oppfylle de forpliktelser som en internasjonal sikkerhetsorganisasjon vil måtte kreve.

## SISTE FRA UFA.

Da to av Tysklands mest kjente filmskuespillere, Paul Hörbiger og Karl Ludwig Diehl, forleden morgen vendte tilbake til sitt arbeid i UFA etter en litt usedyntlig natterangel i Berlins grushauger, fant de at de logansstore portretter av den Führer og Goering på veggen i skuespillerfoyeren ikke lenger hadde den rette oppstrømmende og inspirerende virkning

og rev dem resolutt ned. En yngre skuespiller som ikke ville være snøsnere, ga seg til å danse svanens død med krusende virkning på de to guddeinneliges fjeslor. Inntil skuddkommando avbrøt forestillingen. Irbibiger og Diehl ble dødt alminnelig til døden, mens danseren ble dømt til langsom henrettelse - under påsyn av UFA's samtlige skuespillere. Disse, inklusive primedonnan Marike Röck, sendte inn en protestskrivelse og kreba seg fri-billettene til konnetalsen. Alle er nå arrestert. Dødsdommen er fullbyr-det.

#### NORGES NYTT.

Det nå innskjerpas at folk vises tilstrekkelig forsiktighet overfor det norske og tyske gestapo, særlig nå i krigens sluttfase. Spesielt innskjerpas at pårørende ikke innlater seg med ukjente. For noen dager siden kom en mann til moren til en som var i dekkning. Han var meget bekymret og ville gi sønnen en viktig beskjed som gjaldt hans liv da tyskerne var etter søn-nen. Han var meget inntroende og til slutt gikk moren med på å møte søn-nen som hun ga beskjed. Da de møttes på gaten, tokket den fremmede og gjor-de tegn til Gestapo, som arresterte sønnen. Samme dag ble Det Nye Teater omringet under forestillingen og 4 menn tatt. Sønnen hadde visstnok hatt en billett på seg. - En annen historie beretter om en familie hvis sønn hadde måttet flykte til Sverige. En dag ringte to menn på døren, spurte om å få snakke med moren og fortalte henne at hennes sønn var vel framme i Sverige. Giv over denne meddelelse innførte hun dem inn, og serverte kaker og noe å drikke. I samtalsens løp sier kerene at de gjerne vil vite hvem sønnens venner er og hvem han arbeidet sammen med så de kan få under-rettet disse. Moren ga de opplysninger de ønsket, og ikke lenge etter had-de Gestapo fått tak i alle de sønnen hadde arbeidet sammen med. - En tred-jø historie forteller om en ung gutt som ble tatt med et bilde på seg, som viste alle hans venner og et hus de holdt til i. Ved hjelp av bildet fikk Gestapo tak i et par av hans andre venner, og hos en av disse fant de en navnliste som forårsaket at flere hundre unge menn ble arrestert og utsatt for de verste plinsler under forhørene. -

Det går håndknokkede rykter om at 300 fanger i konsentrasjonsleiren på Mysen skal være befriidd og ført over til Sverige. Iben sikker bekreftelse foreligger ikke. -

Det går også håndknokkede rykter om at biskop Berggrav skal være befriidd fra sitt fangenskap. Han var internert i en hytte i Asker. Dette skal være temmelig sikkert. -

På Tvedestens Tobakksfabrikk har tyskerne kommet over et radiolager og et lagor med bensin. Samtidig benyttet de anledningen til å stjele mat-venner som lå lagret til bedriftens arbeidere og funksjonærer. -

Såvidt vi har kunnet bringe på det rene var flertallet av de 24 genera-ler, som hadde møte på Grand, stemt for å kapitulere i Norge når den tyske hær i Tyskland var fullstendig slått. Terboven, som var til stede, for-langte kamp til siste mann. De av generalene som var stemt for kapitula-sjon, var for største delen fra de deler av Tyskland som allerede er besatt av de allierte. Alle generalene var imidlertid villige til å stå ned even-tuelle opptøyer og ureligheter, som plutselig kunne oppstå i Norge. Det hviler derfor et stort ansvar på den norske befolkning. Det er tydelig at det innen Wehrmacht finnes krefter som arbeider på en kapitulasjon, men blir de provosert til kamp, er det også all sannsynlighet for at de vil ta kampen opp. Den allierte overkommando og Forsvarets overkommando er der-for de eneste instanser hvis ordre vi må følge. En liten ubetenksom gnist kan være nok til å tarne den flamme som kan legge vårt land øde. -

#### ERKLÆRING AV GENERAL EISENHOWER.

Eisenhower uttalte mandag til krigskorrespondenter: "Det vil ikke bli frastsatt noen seiersdag for alle viktige omringede fiendtlige styrker or utslettet. Kriget i Europa vil sannsynligvis ikke bli enklært avsluttet for de allierte tropper har besatt Tyskland fullstendig. Eisenhower tror ikke det vil bli noen formell tysk overgivelse. I London ble det sagt tirsdag at en proklamasjon om avslutning av fiendtlighetene bare vil bli gitt på følgende vilkår: 1) De tyske hovedstyrker må bli slått i øst og vest. 2) De tyske krigsmaskiner i Danmark, Norge og Danmark og andre

omringede grupper i Europa må være tilintetgjort. 3) Det vil ikke bli sendt ut noen proklamasjon nedvandre Sovjet-regjeringen ønsker det.

#### NYHETENE TIRSDAG.

Vestfronten. Reuters-korrespondent telegraferer at styrker fra 3. arme er nådd fram til den tsjekkiske grense og dermed splittet Tyskland i to. Tid-ligere meldinger forteller at Plauen, 30 km fra den vestre spiss av Tsjek-koslovakia, er falt, og at Hof, 12 km fra den tsjekkiske grense, er erob-ret. Lenger N har styrker fra 1. arme omringet Leipzig etter et framstøt gjennom de tyske stillinger Ø for byen. De innestengte tyske styrker, som anslåes til 30.000 mann, har fått ordre til å kjempe til det siste. Andre kolonner er lægt forbi Leipzig, og er nådd fram til 50 km fra Dresden. Jernbanen mellom de to byer er avskåret. Chemnitz er 3/4 omringet og HV for-jenna by er Altenburg inntatt. Kolonner fra 3. arme rykker videre N for Chemnitz. Styrker fra 1. og 3. arme står 140 km fra Konigs styrker i Schlo-sia. Styrker fra 1. arme rydder opp i Halle, den største fabrikk for Junker-fly og Leunaverkøne er inntatt. 7. arme kjemper i gatene i Nürnberg. Den paserte først byen i N, vendte om og rykket Im fra Ö. - På Elbenfronten har 9. arme slått ned nye angrep ved bruhodet ved Magdeburg, som er utvi-det til 8 km.s dybde. - Fortropper skal stå mindre enn 50 km S for Hamburg. Britiske panserstyrker har knust de tyske linjer langs Aller og trengt fram over Lüneburger Heide og har angått Blizen og nådd 30 km fra Hamburg. De står i utkanten av Sontau. Søndre del av Bremen ryddes med flammekas-tere. - 1. og 9. arme har mandag fått kontakt ved Köthen, V for Dessau, og dermed innringet et område på over 500 kv.km. med store tyske styrker. - Bak fronten er Ruhr-lommen kløvet i to, idet 9. og 9. arme har fått kon-takt S for Dortmund. Denne by og Wupperthal er inntatt. 1. arme har tatt 38.000 fanger i Ruhr, falt er det tatt 220.000 fanger. Et helt tysk arme-korps med 5 generaler overga seg i Ruhr-lommen mandag. - Nord-Nederland er praktisk talt befriidd, og kanadiske styrker står mindre enn 2 km fra den oppbyggede vei over Zuidersjden. Groningen er inntatt. Tidligere er meldt at polske styrker fra den kanadiske arme har nådd Ems-munningen. Vefen til Hilfersum er avskåret. Tyskerne har satt Hilfersum under vann. - Lengst i S har franske styrker, som kjører gjennom Baden, og andre som kjører øst-over fra Strassburg oppnådd kontakt i Kehlheim. Franske styrker rydder og-så opp i den tyske lomme ved Gironda. Mandag angrep 450 tunge amerikanske bombefly disse tyske stillinger ved Atlanterhavs-kysten. - Tallet på tyske fanger i april er nå atskillig over 3/4 million.

Østfronten. Moskva-kringkasteren sa mandag aften at angrepet mot Berlin østfra er begynt. Moskva gir ingen detaljer og tyske meldinger om at rus-serne har brutt igjennom tyske linjer 45 km fra Berlin er ikke bekreftet fra Moskva. I følge tyske meldinger rykker også russerne fram lenger S fra Neisse, i Görlitz-området. Hitler har sendt ut en dagsbefaling hvori han gir ordre til å kjempe til det siste mellom Oder og Berlin. Han advarte mot å oppgi stillinger og frasholdt at offiserer som gir ordre til retrett skal skytes. - V for Wien er St. Pölten inntatt. Russerne har satt over-eiva Traisen og inntatt Herzogenburg. Også Korneuburg er inntatt. Store tyske styrker på retrett vestover fra Wien er avskåret. NO for Wien har russerne nådd oljedistriktet Intersdorf i Mähren. I Tsjekkoslovakia har russerne frengang. - Fürstfeld, 45 km Ö for Graz er inntatt. - Tyskerne på Somlandhalvøya er presset sammen ved Fischhausen. Russiske fly har sen-keret mange tyske skip ved Pillau.

Italia. Væroffensiven er begynt og hele fronten er i bevegelse. Døde 8. og 5. arme rykker mot Bologna. 5. arme er gått forbi Vergata, S for Bologna. Polske styrker trekker sammen om Castel San Pietro, 20/4 for Bologna. Østen. Kjuschu er blitt kraftig bombardert 3 dager på rad. Formosa er også bombet. 242 japanske fly ble skutt ned over Okinawa mandag.

Flyangrep. Jernbanemat og et oljeanlegg i Tsjekkoslovakia og jernbanoson-tra i Dresden-området ble angrepet mandag. Natt til tirsdag ble jernbane-torner i Pilsen og i Tsjekkoslovakia angrepet. Mandag ble tyske skip i Svinenånde bombet. Amerikanske og russiske fly var sammen om angrep S for Berlin mandag. Natt til mandag ble Berlin og München angrepet. Lufttraffe har mistet 3.522 fly i de siste 16 dager. I det samme tidsrom har de alli-erte sluttet 191 fly.